

Policy Analysis of the Reinvention of the Functions of Physical Activity and Organizational Vitality in Compulsory Military Service

Seyed Javad Amini

Associate Professor of Strategic Management, National Defense University, Tehran, Iran
(Corresponding Author).

Email: Amini@sndu.ac.ir

Mohammad Mohammadian

Research Assistant Professor, Human Capital Department, Strategic Management Research Institute, National Defense University, Tehran, Iran

Seyed Mohsen Hashemi

Researcher, Human Capital Department, Strategic Management Research Institute, National Defense University, Tehran, Iran

Abstract

Physical activity is one of the most important factors contributing to the maintenance and promotion of employees' physical health and psychological vitality. The aim of this study was to reinvent the functions of physical activity and organizational vitality during compulsory military service.

In terms of orientation, this study is applied; in terms of philosophy, it adopts an understanding-of-phenomena perspective; in terms of approach, it is inductive; in terms of strategy, it employs a survey strategy; in terms of objective, it is exploratory and descriptive; in terms of time horizon, it is cross-sectional; and data were collected through document review, interviews, and focus groups. The statistical population consisted of two groups. The first population comprised 72 accessible documents obtained from scientific information databases, which were examined through a census of the available documents. The second population consisted of 18 university professors and organizational experts who participated through purposive and snowball sampling. The data were analyzed using thematic analysis with the aid of MAXQDA 2024 software. Validity was established through triangulation, a theoretical sensitivity questionnaire, and an expert focus group. The thematic analysis of the functions of physical activity in compulsory military service resulted in 923 basic concepts, 51 axial categories, and 4 overarching themes. In addition, four dimensions were identified: mass participation sport (5 categories), educational sport (4 categories), professional sport (4 categories), and championship sport (4 categories). The four overarching themes and the four dimensions of sport mass participation, educational, professional, and championship sport were identified and can serve as a basis for effective policymaking in the field of physical activity and sport for conscripts.

Keywords: Policy Analysis, Organizational Vitality, Functions of Sport, Compulsory Military Service

فصلنامه مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی

سال پانزدهم، شماره سوم (پیاپی ۶۰)، پاییز ۱۴۰۴، صص. ۲۹۵-۳۲۰
تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۰۳ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱

مقاله پژوهشی

تحلیل سیاستی بازآفرینی کارکردهای ورزش و نشاط سازمانی خدمت وظیفه عمومی

سید جواد امینی

دانشیار مدیریت راهبردی دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Email: Amini@sndu.ac.ir

محمد محمدیان

استادیار پژوهشی گروه سرمایه‌انسانی پژوهشکده مدیریت راهبردی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران

سید محسن هاشمی

پژوهشگر گروه سرمایه‌انسانی پژوهشکده مدیریت راهبردی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران

چکیده

ورزش یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در حفظ و ارتقای سلامت جسمی و نشاط روانی کارکنان است. هدف این مطالعه بازآفرینی کارکردهای ورزش و نشاط سازمانی دوره خدمت وظیفه عمومی است. این پژوهش از نظر جهت‌گیری، کاربردی؛ فلسفه، درک پدیده‌ها؛ رویکرد، استقرایی؛ راهبرد پیمایشی؛ هدف اکتشافی و توصیفی؛ افق زمانی، تک مقطعی و شیوه گردآوری داده‌ها با استفاده از بررسی اسناد، مصاحبه و گروه کانونی است. جامعه آماری در دو بخش که جامعه اول پژوهش شامل اسناد در دسترس از پایگاه‌های اطلاعات علمی به‌صورت سرشماری از اسناد در دسترس به تعداد ۷۲ سند و جامعه دوم نیز شامل اساتید دانشگاهی و خبرگان سازمانی و به تعداد ۱۸ نفر به‌صورت هدفمند و گلوله برفی مشارکت داشته است. همچنین جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون به کمک نرم‌افزار مکس کیودا ۲۰۲۴ استفاده شده است. با استفاده از مثلث سازی، پرسش‌نامه حساسیت نظری و برگزاری گروه کانون خبرگی اعتبار یابی شد. تحلیل مضمون کارکردهای ورزش خدمت وظیفه عمومی این پژوهش در ۹۲۳ مفاهیم پایه، ۵۱ مقوله محوری و ۴ مضمون فراگیر، به دست آمد. همچنین بعد ورزش همگانی (۵ مقوله)، ورزش آموزشی (۴ مقوله)، ورزش حرفه‌ای (۴ مقوله) و ورزش قهرمانی (۴ مقوله)، شناسایی شده است. چهار مضمون فراگیر و ابعاد چهارگانه ورزش (همگانی، آموزشی، حرفه‌ای، قهرمانی) شناسایی شد که می‌تواند مبنایی برای سیاست‌گذاری اثربخش در حوزه ورزش کارکنان وظیفه قرار گیرند.

کلیدواژه‌ها: تحلیل سیاستی؛ نشاط سازمانی؛ کارکردهای ورزش؛ خدمت وظیفه عمومی.

دانشگاه عالی دفاع ملی ♦ پژوهشکده مطالعات راهبردی و امنیت ملی / فصلنامه مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی

<https://smsnds.sndu.ac.ir/> E-ISSN: 2980-8413

صحت مطالب بر عهده نویسنده مقاله است و بیانگر دیدگاه دانشگاه عالی دفاع ملی نیست.

مقدمه

کارکنان وظیفه، بخش عمده‌ای از نیروهای مسلح کشور را تشکیل می‌دهند؛ بنابراین موفقیت فرماندهان در برقراری تعامل مطلوب با این قشر مهم، به‌طور مستقیم به توانایی آن‌ها در نفوذ معنوی و روحی بر افراد وابسته است (هاشمی و احمدی، ۱۴۰۰). دوران خدمت سربازی، علاوه بر نقش دفاعی و نظامی‌اش، موقعیت ویژه‌ای در زمینه تعلیم و تربیت اخلاقی و معنوی سربازان دارد. این موضوع، از راهبردهای کلیدی توسعه نظامی و اجتماعی کشور محسوب می‌گردد (واعظی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۹).

خدمت سربازان وظیفه، همچون دیگر مسائل اجتماعی، تنها در صورتی قابل فهم و حل خواهد بود که با رویکردی دقیق و علمی مورد تحلیل قرار گیرد؛ بنابراین، تعریف روشن و مشخص این مسئله، گامی اساسی در جهت شناخت و رفع چالش‌های موجود به شمار می‌رود (سجادیه و همکاران، ۱۳۹۷). ورود فرد به دوره خدمت وظیفه عمومی، تحولی عمیق در سطح شخصی، خانوادگی و اجتماعی او ایجاد می‌کند و به‌عنوان یک مقطع بحرانی در زندگی جوانان جامعه مطرح است.

ورزش نیز به‌عنوان یک وسیله تربیتی و عامل توسعه جسمی و روحی در محیط‌های نظامی، نقش برجسته‌ای ایفا می‌کند. این فعالیت، نوعی بازی سازمان‌یافته است که از طریق تمرین منظم حرکات بدنی، به تقویت قوای جسمانی و روحی سربازان کمک می‌کند. ورزش نه‌تنها حافظ سلامت و آمادگی جسمانی است، بلکه وسیله‌ای برای ایجاد انسجام گروهی، تقویت هویت جمعی و ارتقا روحیه ملی محسوب می‌شود. این فعالیت می‌تواند به‌عنوان ابزاری برای تثبیت ارزش‌های ایدئولوژیک، افزایش هم‌بستگی اجتماعی و تقویت اعتماد به نظام باشد (بال و چیرستینسن^۱، ۲۰۲۰).

ورزش همگانی، به‌عنوان یکی از زیرشاخص‌های توسعه انسانی، ضمن ارتقای سلامت عمومی، موجب افزایش امید به زندگی و کیفیت زندگی افراد می‌شود. این نوع ورزش، به همه افراد جامعه - بدون توجه به سن، جنسیت، وضعیت اقتصادی یا فرهنگی - امکان شرکت

در فعالیت‌های بدنی را می‌دهد و می‌تواند به‌عنوان یک راهکار مؤثر در پیشگیری از پدیده‌های مخرب اجتماعی نظیر اعتیاد عمل کند (حمیدی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین، شرکت در ورزش همگانی، تأثیر مثبتی بر روابط اجتماعی، رفتار خلاق و بهره‌وری فردی دارد (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۸۹).

علاوه بر این، ورزش همگانی می‌تواند با افزایش سلامت و نشاط عمومی، هزینه‌های درمانی و بهداشتی را کاهش داده و بهره‌وری نیروی کار را افزایش دهد. بااین‌حال، شواهد موجود نشان می‌دهد که کارکردهای سربازان در حوزه سلامت و ورزش به‌طور کافی مورد توجه قرار نگرفته است. این امر، ضرورت شناسایی و تقویت کارکردهای خدمت وظیفه را در قالب یک الگوی جامع برجسته می‌کند.

کارکنان وظیفه بخش عمده‌ای از نیروی انسانی نیروهای مسلح را تشکیل می‌دهند و کیفیت تعامل فرماندهان با این گروه، نقش تعیین‌کننده‌ای در کارآمدی سازمانی و تحقق مأموریت‌های دفاعی کشور دارد. دوره خدمت وظیفه عمومی، افزون بر کارکردهای نظامی و امنیتی، بستری حیاتی برای تربیت اخلاقی، تقویت روحیه جمعی و رشد فردی سربازان به شمار می‌رود. در این میان، ورزش به‌عنوان ابزاری تربیتی و راهبردی، نقشی مؤثر در ارتقای سلامت جسمی، نشاط روانی، انسجام گروهی و افزایش انگیزش سربازان ایفا می‌کند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ورزش همگانی نه‌تنها موجب افزایش کیفیت زندگی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی می‌شود، بلکه در محیط‌های نظامی می‌تواند به‌عنوان عاملی مهم در ارتقای بهره‌وری و تحقق اهداف فرهنگی-اجتماعی نیروهای مسلح مورد استفاده قرار گیرد. بااین‌حال، بررسی‌ها حاکی از آن است که کارکردهای ورزش در نظام وظیفه عمومی، به‌ویژه در ابعاد چهارگانه همگانی، آموزشی، حرفه‌ای و قهرمانی، تاکنون به‌طور نظام‌مند مورد شناسایی و تحلیل سیاستی قرار نگرفته‌اند. ازاین‌رو، پژوهش حاضر باهدف بازآفرینی کارکردهای ورزش و نشاط سازمانی در دوره خدمت سربازی و ارائه تحلیلی سیاست‌محور، به دنبال ارائه چهارچوبی جامع برای بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های ورزش در بهبود کیفیت خدمت سربازان وظیفه است.

۱. پیشینه پژوهش

رضوی و دیگران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم‌انداز و راهبرد آن پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که این ورزش بر روی محور قرار دارد که از لحاظ عوامل درونی در ناحیه قوت‌ها و از نظر عوامل بیرونی سازمان در ناحیه مختصات فرصت‌ها جای می‌گیرد. بر این اساس، استراتژی‌های تهاجمی برای توسعه ورزش همگانی توصیه شده است که زمینه مناسب تقویت فرهنگ ورزش همگانی در کشور، افزایش مشارکت و همکاری فعال سازمان‌ها و نهادها، تحقق اهداف ورزش همگانی و به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های ملی در راستای رشد و توسعه ورزش همگانی کشور را فراهم می‌آورد.

تحقیقی آصفی و نصرتی (۱۳۹۷) باهدف تبیین مدل عوامل مؤثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران، نشان داد که مهم‌ترین بعد در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران بُعد سازمانی بود (۰/۹۳) و پس‌از آن بعد گروهی (۰/۸۲) محیطی (۰/۷۰) و فردی (۰/۶۵) قرار داشتند. در بُعد سازمانی مهم‌ترین عامل منابع انسانی (۰/۶۷) بود. در بعد گروهی، گروه‌های مرجع (۰/۶۵) در بُعد محیطی، محیط اقتصادی، فرهنگی و جغرافیایی (۰/۵۹) و نهایتاً در بُعد فردی باور و نگرش (۰/۷۵) مهم‌ترین عامل بود (آصفی و نصرتی، ۲۰۱۸). پژوهش حسینیان مهاجر و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان ارائه چهارچوبی بر تحلیل و برنامه‌ریزی توسعه مشارکت ورزشی جانبازان، معلولین، ناشنوایان و نابینایان، نشان داد که چهارچوب توسعه ورزش جانبازان و معلولین در سه سطح نقش‌ها، ساختار و عملکرد قابل تحلیل است. نقش‌های اصلی شامل فرد، خانواده، محیط، ورزش و مدیریت است. تحلیل راهبردی شامل محورهای تحلیل، چالش‌ها، راهکارها و تقسیم کار بین سازمانی بود. چالش‌ها و راهکارها در چهار بخش امکانات و خدمات، مدیریتی و اجرایی، ارتباطی و اطلاعاتی و آموزشی و فرهنگ‌سازی چهارچوب‌بندی شدند. براساس یافته‌ها می‌توان گفت چهارچوب توسعه ورزش جانبازان و معلولین دارای ساختاری پیچیده است و با توجه به وجود چالش‌های فراوان، نقش‌های چندگانه و سطوح مختلف نیاز به اتخاذ هوشمندانه راهبردها و به‌کارگیری اثربخش راهکارها براساس یک تقسیم کار سازمانی دارد (حسینیان مهاجر و همکاران، ۱۴۰۱).

۱-۱. گونه‌شناسی ورزش

ورزش به انواع گوناگونی در تعاریف و کشورهای مختلف تقسیم می‌شود که در کشور ما نیز چنین است. عرب نرمی (۱۳۹۳) نظام جامع توسعه ورزش کشور، ورزش به چهار مؤلفه اصلی تربیتی - آموزشی، همگانی - تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای تقسیم می‌شود. مدل مول و همکاران (۲۰۰۵) یکی از مدل‌های شناخته‌شده در رویکرد سلسله‌مراتبی به ورزشی است. این پژوهشگران در کتاب مدیریت اوقات فراغت مدلی را برای چهار بخش (ورزش آموزشی، تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای) متصور شده‌اند. در این مدل میزان گستردگی هر کدام از ورزش‌ها تعیین شده است. این مدل ادعا می‌کند که گسترش ورزش آموزشی و پس‌از آن همگانی باعث افزایش مشارکت عموم خواهد شد. در صورتی که اگر ورزش حرفه‌ای گسترش یابد، تعداد کمتری می‌تواند در آن شرکت کنند و اغلب باید به تماشای آن بپردازند (حسینیان مهاجر و دیگران، ۱۴۰۱).

ورزش همگانی و تفریحی، دموکراسی در ورزش است، یعنی همه بتوانند در هر زمان، در هر کجا، با هر فرد یا گروه دلخواه، با هر شدتی که مایل باشند و به هر رشته ورزشی که علاقه‌مند است بپردازد و نشاط و سلامت جسمی و روانی خود را به سهولت و ارزان‌ترین قیمت تأمین نموده و ظرفیت‌های اخلاقی، رفتاری، اجتماعی و عاطفی‌شان را رشد دهند. تعاریف متعددی از ورزش همگانی وجود دارد، اما همگی مفهومی یکسان دارند. ورزش همگانی که ورزش تفریحی نیز نامیده می‌شود، معادل کلمه انگلیسی «ورزش برای همه» و «ورزش عمومی» است، مثلاً در تعریف کمیته بین‌المللی المپیک، ورزش همگانی فعالیتی است که قدرت و برتری را به انسان بازمی‌گرداند و موجبات رشد و گسترش سلامتی، آمادگی و احساس خوب بودن را به وسیله فعالیت‌های ورزشی به مردمی که می‌توانند به آن عادت کنند، در هر سن، جنسی، نگرش، شرایط اقتصادی و فرهنگی (محلی یا منطقه‌ای) فراهم می‌آورد (مهاجر و دیگران، ۱۴۰۱).

ورزش آموزشی-تربیتی در نیروهای مسلح نقش بسیار مهمی دارد و به عنوان یک ابزار استراتژیک برای آماده‌سازی نیروها در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی و اخلاقی استفاده

می‌شود. در محیط نظامی، ورزش نه تنها به عنوان یک فعالیت بدنی، بلکه به عنوان بخشی از فرایند آموزش و تربیت نیروها در نظر گرفته می‌شود (رضوی و دیگران، ۱۳۹۷).

در آغاز، تفکیکی میان ورزش حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای وجود نداشت، ولی به تدریج ورزش نیز؛ حرفه‌ای برای کسب درآمد تلقی شد و ورزشکاران حقوق و درآمدهای قابل توجهی دریافت و کسب می‌کردند که مقایسه آن‌ها با دیگر مشاغل اجتماعی را در پی داشت و این مقایسه نیز مباحثی مانند کیفیت جبران خسارت در ورزش‌های حرفه‌ای، عمر محدود ورزشکار و ضرورت آینده‌نگری، سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز یا شرط‌بندی و مانند آن را در کانون توجه همگان قرارداد (رضوی و دیگران، ۱۳۹۷).

همچنین، کیفیت تدوین قرارداد و مسائل حقوقی آن مطرح شد. از سوی دیگر، به سبب رقابتی بودن بازار و رقابت نهادهای ورزشی در دو عرصه ورزشی و تجارت، ورزش حرفه‌ای به عنوان صنعت شناخته شد و ظرافت‌ها و پیچیدگی‌هایی پیدا کرد که متناسب با آن‌ها نیز قوانین و مقررات خاص خود را طلب می‌کرد. هر چه از سطح ورزش پرورشی به سمت ورزش حرفه‌ای پیش برویم با پیچیدگی‌های بیشتری روبه‌رو خواهیم شد و نقش علم و تجربیات جهانی در این زمینه و مهم‌تر از همه، برنامه و تفکر برنامه‌ای بیشتر اهمیت می‌یابد (دآصفی و نصرتی، ۱۳۹۷). ورزشی حرفه‌ای در جریان رشد و توسعه طبیعی تربیت بدنی و ورزشی در جهان پا به عرصه وجود گذاشت و اندک‌اندک تمامی اذهان را به خود مشغول ساخت و به عنوان صنعت یا حرفه‌ای که می‌توان از طریق آن به درآمدزایی روی آورد مورد توجه همگان قرار گرفت. ورزش حرفه‌ای به فعالیت‌های ورزشی و سازمان‌یافته‌ای گفته می‌شود که به صورت هدفمند، به منظور کسب درآمد برای توسعه ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی انجام می‌شود. همچنین فعالیت جسمانی که باهدف کسب درآمد و رونق زایی که متولی اصلی آن باشگاه و اتحادیه‌های باشگاهی هستند ورزش حرفه‌ای به شمار می‌آیند.

ورزش قهرمانی عبارت است از ورزش‌های رقابتی و سازمان‌یافته‌ای که با توجه به قوانین و مقررات خاص برای ارتقای رکوردهای ورزشی و کسب رتبه یا مدال توسط ورزشکاران ماهر انجام می‌گیرد. از اهداف ورزش قهرمانی عبارت‌اند: از افزایش جمعیت ورزشی قهرمانی،

بهبود کیفیت و کسب مدال در میدان‌ها بین‌المللی، افزایش تعداد رشته‌های ورودی به بازی‌های المپیک، افزایش تعداد نفرات ورودی به بازی‌ها المپیک، حفظ و ارتقای جایگاه تیم‌های ملی در رتبه‌بندی‌ها است (رضوی و دیگران، ۱۳۹۷).

جنبه درآمدزایی ورزش قهرمانی به علت کسب مدال، مقام، شهرت، محبوبیت و دریافت پاداش‌های مادی ورزشکاران، جاذبه‌های ورزش قهرمانی، تبلیغات و بازاریابی، جذب تماشاچیان موجب گردیده که دولت، وسایل ارتباط جمعی و متولی اصلی ورزش در کشور یعنی وزارت ورزش و جوانان به بعد ورزش قهرمانی توجه بیشتر داشته و بیشترین بودجه و تبلیغات خود را صرف هزینه‌های ورزش قهرمانی نمایند (آصفی و نصرتی، ۱۳۹۷).

۲. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر جهت‌گیری، کاربردی؛ فلسفه، درک پدیده‌ها؛ رویکرد، استقرایی؛ راهبرد پیمایشی؛ هدف اکتشافی و توصیفی؛ افق زمانی، تک مقطعی و شیوه گردآوری داده‌ها با استفاده از بررسی اسناد، مصاحبه و گروه کانونی است (ساندرز^۱ و دیگران، ۲۰۱۹). پژوهش حاضر در پنج فاز اصلی اجرا گردید. در گام نخست، تیم تحقیق از طریق مطالعه‌های کتابخانه‌ای و برگزاری جلسات متعددی با کارگروه، به شناسایی مقوله‌های مربوط به موضوع اصلی پرداختند و با کاوش در اصول، مفاهیم و ابعاد مختلف آن‌ها را استخراج و مستند کردند. مرحله نخست به‌منظور استخراج مفاهیم و مؤلفه‌ها از میان مطالعات انجام‌شده در کشورهای مختلف طراحی شد.

در فاز دوم، با بهره‌گیری از مطالعات مروری و برگزاری جلسات با کارگروه تحقیق، پروتکلی برای ارزیابی الگوی مفهومی ایجاد شد که در معرض قضاوت و ارزیابی صاحبان نظر و خبرگان قرار گرفت. فاز سوم به تکنیک پانل خبرگی اختصاص داشت که در آن مؤلفه‌ها نهایی شدند. در فاز چهارم، مؤلفه‌ها با استفاده از نظرت خبرگان دسته‌بندی و تحلیل شدند و در نهایت، در فاز پنجم برای ارزیابی یافته‌ها و دستیابی به توافق جمعی از روش

1. Saunders

دلفی استفاده گردید که در آن نیز مؤلفه‌ها تحت قضاوت و ارزیابی متخصصان قرار گرفتند تا موردبازنگری و اصلاح قرار گیرند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و دستیابی به نتایج، از نرم‌افزار «مکس کیودا»^۱ ۲۰۲۴ استفاده شد که ابزاری حرفه‌ای برای تحلیل داده‌های کیفی و ترکیبی به شمار می‌رود و قابلیت تحلیل انواع داده‌های ساختار نیافته مانند مصاحبه‌ها، مقالات، رسانه‌ها، نظرسنجی‌ها و داده‌های مربوط به گروه‌های تمرکز، فایل‌های صوتی و تصویری و صفحات گسترده را دارد.

فرایند شناسایی پیوند بین مفاهیم از طریق کدگذاری نظام‌مند انجام شد که شامل سه مرحله باز، محوری و انتخابی است. کدگذاری باز نخستین مرحله کدگذاری محسوب می‌شود که پژوهشگر در آن با ذهنی باز، به نام‌گذاری مفاهیم می‌پردازد. این مرحله به دلیل آزادی در نام‌گذاری و نام‌گذاری بدون محدودیت، «باز» نامیده می‌شود. در اینجا، پژوهشگر با مرور داده‌ها سعی در شناسایی مفاهیم نهفته در داده‌ها و تعیین مقوله‌های اصلی و فرعی دارد. در مرحله بعد که کدگذاری محوری نامیده می‌شود، این فرایند به شیوه‌ای گزیده‌تر و متمرکزتر ادامه می‌یابد. این مرحله به پیدایش محورهای مشترک در داده‌های گردآوری‌شده منجر می‌شود که به مرحله بعدی کدگذاری جهت‌گیری جدیدی می‌بخشد. در این مرحله پژوهشگر، مقوله‌های اصلی کدگذاری باز را انتخاب کرده و آن‌ها را در مرکز فرایند بررسی قرار می‌دهد.

جامعه این پژوهش در دو بخش: جامعه اول پژوهش شامل اسناد در دسترس از پایگاه‌های اطلاعات علمی به صورت سرشماری از اسناد در دسترس به تعداد ۷۲ سند است و جامعه دوم نیز شامل اساتید دانشگاهی و خبرگان سازمانی و به تعداد ۱۸ نفر به صورت هدفمند و گلوله برفی مشارکت داشته است. همچنین جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون به کمک نرم‌افزار مکس کیودا ۲۰۲۴ استفاده شده است. با استفاده از مثلث‌سازی، پرسش‌نامه حساسیت نظری و برگزاری گروه کانون خبرگی اعتبار یابی شد.

۳. یافته‌های پژوهش

تحلیل مضمون کارکردهای ورزش خدمت وظیفه عمومی این پژوهش در ۹۲۳ مفاهیم پایه، ۵۱ مقوله محوری و ۴ مضمون فراگیر، به دست آمد. همچنین بعد ورزش همگانی (۵ مقوله)، ورزش آموزشی (۴ مقوله)، ورزش حرفه‌ای (۴ مقوله) و ورزش قهرمانی (۴ مقوله)، شناسایی شده است.

جدول ۱: بازآفرینی و تبیین کارکردهای ورزش همگانی خدمت وظیفه عمومی

مضمون فراگیر	مقوله محوری	مفاهیم پایه	فراوانی
ورزش همگانی - تفریحی	حفظ سلامت جسمی	افزایش سطح آمادگی جسمانی و تناسب‌اندام	۱۴
		پیشگیری از بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی	۲۳
		مدیران مهم‌ترین عامل ورزش صبحگاهی	۱۶
	تقویت سلامت روانی	کاهش استرس و اضطراب ناشی از محیط نظامی	۱۷
		ایجاد نشاط و شادابی در بین سربازان	۳۸
		مقابله مؤثر با فشارهای روانی	۳۱
	افزایش روحیه و انگیزه	تقویت روحیه کار تیمی و همبستگی بین سربازان	۲۲
		همبستگی بین سربازان	۲۷
		ایجاد انگیزه برای مشارکت در فعالیت‌های گروهی	۲۶
	پر کردن اوقات فراغت	استفاده بهینه از زمان‌های خالی و کاهش بی‌برنامگی	۲۳
		جلوگیری از رفتارهای پرخطر و ناسالم	۳۲
	مهارت‌های زندگی	تقویت مهارت‌های ارتباطی و کار گروهی	۳۷
		آموزش ارزش‌هایی مثل انضباط، مسئولیت‌پذیری	۴۸

جدول ۲: بازآفرینی و تبیین کارکردهای ورزش آموزشی خدمت وظیفه عمومی

مضمون فراگیر	مقوله محوری	مفاهیم پایه	فراوانی
ورزش آموزشی-تربیتی	تقویت آمادگی رزمی	چابکی برای انجام مأموریت‌ها	۲۶
		هماهنگی بدنی برای فعالیت‌ها	۲۳
		آماده‌سازی جسمانی برای شرایط سخت	۲۷
		تربیت مربی حرفه‌ای	۱۱
	توسعه روحیه تیمی و همکاری	هماهنگی برای مأموریت‌های جمعی	۶
		مسئولیت‌پذیری و تعهد نسبت به هم‌تیمی‌ها	۱۳
		بهبود ارتباطات و تعاملات بین نیروها	۳۰
	تقویت انضباط و فرمان‌پذیری	رعایت مقررات از طریق فعالیت‌های ورزشی	۱۳
		اجرای دستورات بدون تأخیر	۲۲
		ایجاد نظم و انضباط فردی و گروهی	۱۴
	آماده‌سازی برای شرایط بحرانی	تصمیم‌گیری سریع و مؤثر در شرایط بحرانی	۲۴
		مدیریت استرس در موقعیت‌های خطرناک	۱۳

جدول ۳: بازآفرینی و تبیین کارکردهای ورزش حرفه‌ای خدمت وظیفه عمومی

مضمون فراگیر	مقوله محوری	مفاهیم پایه	فراوانی
ورزش حرفه‌ای	آمادگی جسمانی	کمک به قدرت، استقامت، سرعت و چابکی	۱
		بهبود مهارت‌های حرکتی	۱
	فرصت‌های شغلی	شناسایی استعدادها و فرصت‌های شغلی	۷
		فعالیت حرفه‌ای پس از پایان خدمت	۱۷
	حس افتخار	القا افتخار به خدمت	۴
		تعلق به سازمان	۴
		تقویت هویت	۱۶
		آمادگی در مأموریت‌ها	۲
		بهبود عملکرد	۳
		تقویت روحیه رزمی برای شرایط سخت	۱۲
		بهره‌گیری از ورزشکاران حرفه‌ای در آموزش‌ها	۱
		بهره‌گیری از ورزشکاران حرفه‌ای در لیگ‌ها	۱

جدول ۴: بازآفرینی و تبیین کارکردهای ورزش قهرمانی خدمت وظیفه عمومی

مضمون فراگیر	مقوله محوری	مفاهیم پایه	فراوانی
تربیتی	سیاست‌های معافیت	محرومیت سازمان‌ها از ورزشکاران قهرمان	۲۰
		محرومیت سازمان‌ها از ظرفیت‌های ورزشی	۱۶
		از دست دادن استعدادها متمایز	۲۷
	فرصت‌های آموزشی و تربیتی	توسعه ورزش در سازمان‌ها	۱۸
		الگوهای مثبت در خدمت وظیفه عمومی	۲۲
		برنامه‌های خدمت وظیفه عمومی کوتاه‌مدت	۱۹
	همکاری با فدراسیون‌ها	کارگاه‌ها و سخنرانی‌های انگیزشی	۴۱
		هماهنگی بین سازمان‌ها و فدراسیون‌ها	۱۵
		مشارکت ورزشکاران قهرمان	۱۷
	حس افتخارات ملی	القا افتخار به خدمت	۱۶
		حس تعلق نظام اسلامی	۲۷

ورزش همگانی-تفریحی شامل مضامین پایه‌ای همچون حفظ سلامت جسمی، تقویت سلامت روانی، افزایش روحیه و انگیزه، پر کردن اوقات فراغت و آموزش مهارت‌های زندگی است. این مضامین نشان می‌دهند که ورزش همگانی نقش کلیدی در بهبود سلامت جسمی و روانی سربازان ایفا می‌کند.

ورزش آموزشی-تربیتی شامل مضامین پایه‌ای همچون تقویت آمادگی رزمی، توسعه روحیه تیمی و همکاری، تقویت انضباط و فرمان‌پذیری و آماده‌سازی برای شرایط بحرانی است. این مضامین نشان می‌دهند که ورزش آموزشی-تربیتی نقش کلیدی در بهبود عملکرد نظامی و تقویت روحیه تیمی دارد.

ورزش حرفه‌ای شامل مضامین پایه‌ای همچون آمادگی جسمانی، فرصت‌های شغلی، حس افتخار و ارتقای سطح عملکرد است. این مضامین نشان می‌دهند که ورزش حرفه‌ای نقش کلیدی در شناسایی استعدادها و ایجاد فرصت‌های شغلی برای سربازان دارد.

ورزش قهرمانی شامل مضامین پایه‌ای همچون سیاست‌های معافیت، فرصت‌های آموزشی و تربیتی، همکاری با فدراسیون‌های ورزشی و حس افتخارات ملی است. این مضامین نشان

می‌دهند که ورزش قهرمانی نقش کلیدی در توسعه ورزش در نیروهای مسلح و تقویت حس افتخار ملی دارد.

در ادامه پس از بررسی تیم تحقیق، با توجه به یافته‌های حاصل از پژوهش، نگاشت و کاربست کارکردهای ورزش نیز شناسایی شد.

جدول ۵: نگاشت و کاربست کارکردهای ورزش همگانی خدمت وظیفه عمومی

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
حفظ سلامت جسمی	شناسایی نیازهای افزایش آمادگی جسمانی و تناسب‌اندام	طراحی برنامه‌های ورزشی متناسب با شرایط سربازان برگزاری ورزش صبحگاهی منظم
	شناسایی بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی کم‌تحرک (چاقی، دیابت و غیره)	آموزش اهمیت ورزش در پیشگیری از بیماری‌ها تشویق به فعالیت بدنی روزانه
	نقش فرماندهان در ترویج ورزش صبحگاهی	مشارکت فعال فرماندهان در ورزش صبحگاهی ایجاد نظام‌های تشویقی برای مشارکت در ورزش
تقویت سلامت روانی	شناسایی منابع استرس و اضطراب در محیط نظامی	برگزاری برنامه‌های ورزشی کاهش‌دهنده استرس - ایجاد فضای آرام‌بخش
	شناسایی نیازهای ایجاد نشاط و شادابی در بین سربازان	برگزاری مسابقات ورزشی و تفریحی استفاده از موسیقی و فعالیت‌های شاد در ورزش
	شناسایی فشارهای روانی ناشی از خدمت وظیفه عمومی	آموزش تکنیک‌های مقابله با فشارهای روانی ارائه مشاوره‌های روان‌درمانی
افزایش روحیه و انگیزه	شناسایی نیازهای تقویت روحیه کار تیمی و هم‌بستگی	برگزاری فعالیت‌های ورزشی گروهی (فوتبال، والیبال) تشویق به همکاری و مشارکت
	شناسایی نیازهای ایجاد انگیزه برای مشارکت در فعالیت‌های گروهی	طراحی برنامه‌های ورزشی جذاب و متنوع ایجاد نظام‌های تشویقی برای مشارکت
پر کردن اوقات فراغت	شناسایی نیازهای پر کردن اوقات فراغت و کاهش بی‌برنامگی	برگزاری برنامه‌های ورزشی در زمان‌های خالی ایجاد تنوع در فعالیت‌های تفریحی

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
	شناسایی رفتارهای پُرخطر و ناسالم در اوقات فراغت	آموزش مضرات رفتارهای پُرخطر ارائه جایگزین‌های سالم مانند ورزش و تفریحات سالم
آموزش مهارت‌های زندگی	شناسایی نیازهای تقویت مهارت‌های ارتباطی و کار گروهی	برگزاری فعالیت‌های ورزشی گروهی آموزش اصول کار تیمی و همکاری
	شناسایی نیازهای آموزش ارزش‌هایی مانند انضباط و مسئولیت‌پذیری	آموزش ارزش‌ها از طریق فعالیت‌های ورزشی تشویق به رعایت قوانین و احترام به دیگران

جدول ۶: نگاشت و کاربرست کارکردهای ورزش آموزشی خدمت وظیفه عمومی

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
تقویت آمادگی جسمانی	شناسایی نیازهای افزایش چابکی و سرعت در انجام مأموریت‌ها	طراحی تمرینات چابکی و سرعت برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با مأموریت‌ها
	شناسایی نیازهای هماهنگی بدنی برای فعالیت‌های نظامی	برگزاری تمرینات هماهنگی بدنی استفاده از تمرینات نظامی برای بهبود هماهنگی
	شناسایی نیازهای تربیت مربیان حرفه‌ای برای آموزش ورزش‌های نظامی	برگزاری دوره‌های تربیت مربی ارائه گواهینامه‌های معتبر برای مربیان
توسعه روحیه تیمی و همکاری	شناسایی نیازهای هماهنگی و همکاری در مأموریت‌های جمعی	برگزاری تمرینات گروهی و تیمی تشویق به مشارکت در فعالیت‌های جمعی
	شناسایی نیازهای تقویت مسئولیت‌پذیری و تعهد نسبت به هم‌تیمی‌ها	آموزش اصول مسئولیت‌پذیری و تعهد برگزاری فعالیت‌های تیمی برای تقویت این ارزش‌ها

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
	شناسایی نیازهای بهبود ارتباطات و تعاملات بین نیروها	برگزاری کارگاه‌های ارتباطی تشویق به تعامل و همکاری در فعالیتهای گروهی
تقویت انضباط و فرمان‌پذیری	-شناسایی نیازهای رعایت مقررات از طریق فعالیتهای ورزشی	آموزش قوانین و مقررات از طریق ورزش ایجاد نظام‌های تشویقی برای رعایت مقررات
	شناسایی نیازهای اجرای سریع و دقیق دستورات	برگزاری تمرینات نظامی برای تقویت فرمان‌پذیری ایجاد نظام‌های پایش و ارزیابی
	شناسایی نیازهای ایجاد نظم و انضباط فردی و گروهی	آموزش اصول نظم و انضباط از طریق ورزش برگزاری فعالیتهای گروهی برای تقویت انضباط
آماده‌سازی برای شرایط بحرانی	شناسایی نیازهای تصمیم‌گیری سریع و مؤثر در شرایط بحرانی	برگزاری شبیه‌سازی‌های شرایط بحرانی آموزش تکنیک‌های تصمیم‌گیری در شرایط فشار
	شناسایی نیازهای مدیریت استرس در موقعیتهای خطرناک	آموزش تکنیک‌های مدیریت استرس برگزاری تمرینات در شرایط شبیه‌سازی‌شده بحرانی

جدول ۷: نگاشت و کاربری کارکردهای ورزش حرفه‌ای خدمت وظیفه عمومی

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
آمادگی جسمانی	شناسایی نیازهای افزایش قدرت، استقامت، سرعت و چابکی	طراحی برنامه‌های تمرینی ویژه برگزاری دوره‌های آموزشی برای بهبود آمادگی جسمانی
	-شناسایی نیازهای بهبود مهارت‌های حرکتی برای فعالیتهای نظامی	برگزاری تمرینات مهارت‌محور استفاده از تجهیزات پیشرفته برای تمرینات

کارکردهای ورزش همگانی	نگاشت	کاربست
پاسخگویی	شناسایی استعدادهای ورزشی در بین سربازان	برگزاری مسابقات استعدادیابی ارائه فرصت‌های آموزشی و حمایتی به استعدادها
	شناسایی فرصت‌های شغلی مرتبط با ورزش پس از پایان خدمت	ارائه مشاوره‌های شغلی به ورزشکاران ایجاد ارتباط با لیگ‌ها و تیم‌های حرفه‌ای
مسئله افتخار	شناسایی نیازهای تقویت حس افتخار به خدمت در بین سربازان	برگزاری مراسم تقدیر از ورزشکاران استفاده از نمادهای افتخار در فعالیت‌های ورزشی
	شناسایی نیازهای تقویت حس تعلق به نیروهای مسلح	برگزاری فعالیت‌های ورزشی با نمادهای نظامی تشویق به مشارکت در برنامه‌های نظامی
	شناسایی نیازهای تقویت هویت نظامی از طریق ورزش	آموزش ارزش‌های نظامی از طریق ورزش برگزاری مسابقات با موضوعات نظامی
ارتقای سطح عملکرد	شناسایی نیازهای آمادگی جسمانی و روانی برای مأموریت‌های نظامی	برگزاری تمرینات شبیه‌سازی‌شده مأموریت‌ها آموزش تکنیک‌های ویژه برای مأموریت‌ها
	شناسایی نیازهای بهبود عملکرد نظامی از طریق ورزش	طراحی برنامه‌های تمرینی متناسب با نیازهای نظامی استفاده از ورزشکاران حرفه‌ای در آموزش
	شناسایی نیازهای تقویت روحیه رزمی برای شرایط سخت	برگزاری تمرینات در شرایط سخت آموزش تکنیک‌های مدیریت استرس و فشار روانی
	شناسایی نیازهای استفاده از ورزشکاران حرفه‌ای در آموزش‌های نظامی	دعوت از ورزشکاران حرفه‌ای برای آموزش سربازان برگزاری کارگاه‌های آموزشی با حضور آنها
	شناسایی نیازهای مشارکت ورزشکاران حرفه‌ای در لیگ‌های نظامی	ایجاد لیگ‌های ورزشی نظامی با حضور ورزشکاران حرفه‌ای و تشویق به مشارکت در رقابت‌ها

جدول ۸: نگاشت و کاربست کارکردهای ورزش قهرمانی خدمت وظیفه عمومی

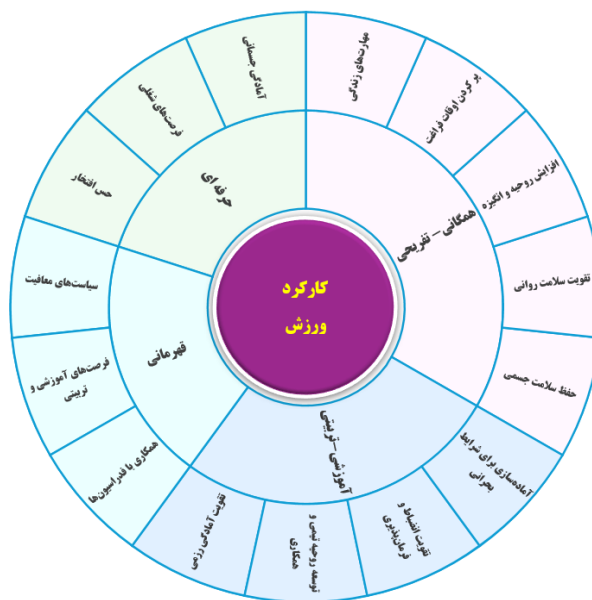
کارکردهای ورزش قهرمانی	نگاشت	کاربست
سیاست‌های معافیت	محرومیت نیروهای مسلح از ورزشکاران قهرمان	بازنگری معافیت به ورزشکاران قهرمان جهت حضور آن‌ها در نیروهای مسلح
	محرومیت نیروهای مسلح از ظرفیت‌های ورزشی	ورزشکاران قهرمان می‌توانند به‌عنوان الگوهای ورزشی در نیروهای مسلح عمل کنند.
	از دست دادن استعدادها متمایز	ورزشکاران قهرمان استعدادهای ممتازی هستند که با معافیت آن‌ها، این استعدادها از دست می‌روند.
فرصت‌های آموزشی و تربیتی	توسعه ورزش در نیروهای مسلح	حضور ورزشکاران قهرمان می‌تواند به توسعه ورزش در نیروهای مسلح کمک کند.
	الگوهای مثبت در خدمت وظیفه عمومی	ورزشکاران قهرمان می‌توانند به‌عنوان الگوهای مثبت در خدمت وظیفه عمومی عمل کنند.
	برنامه‌های خدمت وظیفه عمومی کوتاه‌مدت	طراحی برنامه‌های کوتاه‌مدت برای ورزشکاران قهرمان تعادل بین خدمت و ورزش را حفظ می‌کند.
همکاری با فدراسیون‌های ورزشی	کارگاه‌ها و سخنرانی‌های انگیزشی	برگزاری کارگاه‌ها و سخنرانی‌های انگیزشی با همکاری فدراسیون‌های ورزشی.
	هماهنگی بین نیروهای مسلح و فدراسیون‌ها	هماهنگی بین نیروهای مسلح و فدراسیون‌ها به بهره‌برداری از ظرفیت‌های ورزشی کمک می‌کند.
	مشارکت ورزشکاران قهرمان	مشارکت ورزشکاران قهرمان در برنامه‌های نیروهای مسلح روحیه سربازان را تقویت می‌کند.
حس افتخارات ملی	القا افتخار به خدمت	حضور ورزشکاران قهرمان در نیروهای مسلح حس افتخار به خدمت وظیفه عمومی را تقویت می‌کند.
	حس تعلق نظام اسلامی	ورزشکاران قهرمان به‌عنوان نمادهای ملی، حس تعلق به نظام اسلامی را تقویت می‌کنند.

نگاشت و کاربست کارکردهای ورزش در چهار بُعد ورزش همگانی-تفریحی، ورزش آموزشی-تربیتی، ورزش حرفه‌ای و ورزش قهرمانی انجام شده است. برای مثال، در بعد ورزش همگانی-تفریحی، حفظ سلامت جسمی با طراحی برنامه‌های ورزشی و برگزاری ورزش صبحگاهی و در بعد ورزش آموزشی-تربیتی، تقویت آمادگی رزمی با برگزاری تمرینات چابکی و سرعت، مورد توجه قرار گرفته‌اند.

۴. نتیجه‌گیری و پیشنهاد

هدف اصلی این پژوهش تحلیل سیاستی و توصیه‌ها در بازآفرینی کارکردهای ورزش خدمت وظیفه عمومی است. پس از شناسایی مهم‌ترین عوامل مربوط به حوزه ورزش و همچنین احصا کاربست ورزش، در نهایت پژوهش حاضر به ارائه برنامه عملیاتی برای استقرار و پیاده‌سازی کارکردهای ورزش دست‌یافت. تحلیل الگوی عملی برای رصد و صیانت از کارکردهای ورزش در فرایندهای خدمت وظیفه عمومی در ۴ بُعد به‌دست آمده است.

شکل ۱: بازآفرینی کارکردهای ورزش و نشاط سازمانی دوره خدمت وظیفه عمومی

براساس شکل بالا، ورزش در نیروهای مسلح به چهار محور اصلی تقسیم می‌شود: ورزش همگانی و تفریحی، ورزش آمادگی رزمی، ورزش حرفه‌ای و ورزش قهرمانی. این تقسیم‌بندی حاکی از آن است که ورزش نه تنها برای حفظ سلامت جسمانی و روانی نیروها اهمیت دارد، بلکه به عنوان ابزاری راهبردی برای ارتقای آمادگی رزمی، انسجام ملی و دیپلماسی دفاعی نیز تلقی می‌شود.

در محور ورزش همگانی و تفریحی، فعالیت‌هایی همچون برگزاری المپیادهای ورزشی، ورزش در وقت آزاد، تقویت سلامت روانی و حفظ سلامت جسمی مورد تأکید قرار گرفته است. این موارد نشان می‌دهد که نیروی انسانی سالم، شاداب و باانگیزه، زیربنای اصلی یک سازمان نظامی کارآمد است. در این راستا، توجه به سلامت روانی از طریق ورزش، به‌ویژه در دوره‌های پرفشار خدمت نظامی، می‌تواند عاملی پیشگیرانه در برابر فرسایش روانی و کاهش بهره‌وری باشد.

در محور ورزش آمادگی رزمی، مؤلفه‌هایی مانند آمادگی جسمانی، آموزش‌های رزمی و ورزش‌های کاربردی برای شرایط بحرانی لحاظ شده‌اند. این امر گویای آن است که ورزش تنها به عنوان یک فعالیت تفریحی در نظر گرفته نمی‌شود، بلکه نقش مستقیم در ارتقای توان رزمی، افزایش تحمل فیزیکی، واکنش سریع و اجرای مأموریت‌های دشوار ایفا می‌کند. درواقع، این دسته از فعالیت‌ها پیوند مستقیمی با اهداف عملیاتی و مأموریتی نیروهای مسلح دارند.

محور سوم، ورزش حرفه‌ای است که به تقویت روحیه پهلوانی، اخلاق حرفه‌ای و الگو پردازی برای دیگر کارکنان سازمان می‌پردازد. در این چهارچوب، ورزشکاران حرفه‌ای نه تنها به عنوان نماد تلاش و توانمندی بدنی، بلکه به عنوان سفیران فرهنگی سازمان در رویدادهای ملی و بین‌المللی نیز نقش‌آفرینی می‌کنند. در این مسیر، حمایت هدفمند از ورزشکاران شاغل در نیروهای مسلح می‌تواند به انسجام سازمانی و افزایش سرمایه اجتماعی کمک کند.

در نهایت، ورزش قهرمانی جایگاه ویژه‌ای در ساختار ورزش نظامی دارد. این سطح از ورزش با حضور در میادین ملی و بین‌المللی، نه تنها بستر رقابت و افتخارآفرینی را فراهم

می‌سازد، بلکه به تعمیق هویت ملی، توسعه دیپلماسی دفاعی و ارتقای اعتبار نیروهای مسلح در سطح جامعه نیز یاری می‌رساند. مشارکت نیروهای مسلح در ورزش‌های قهرمانی موجب تقویت وحدت ملی و افزایش حس تعلق سازمانی در میان کارکنان می‌شود. در جمع‌بندی، مدل پیشنهادی نشان می‌دهد که ورزش در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تنها یک فعالیت مکمل یا جنبی نیست، بلکه بخشی راهبردی و ساختاری از فرایند توسعه منابع انسانی و ارتقای آمادگی نظامی محسوب می‌شود. نگاه چندلایه به مقوله ورزش، امکان بهره‌گیری هدفمند از ظرفیت‌های جسمی، روانی و فرهنگی نیروها را فراهم کرده و زمینه‌ساز افزایش بهره‌وری، انسجام سازمانی و اثربخشی دفاعی خواهد بود.

۴-۱. پیشنهادهای پژوهش

با توجه به یافته‌ها و نتایج حاصل از این پژوهش، در ادامه توصیه‌های سیاستی بازآفرینی کارکردهای ورزش خدمت وظیفه عمومی، در قالب پیشنهادهای پژوهش ارائه شده است:

۱. ورزش همگانی-تفریحی

- ✓ افزایش آمادگی جسمانی
- ✓ برنامه‌های ورزشی: طراحی برنامه‌های ورزشی متناسب با شرایط سربازان و تشویق به مشارکت در فعالیت‌های بدنی.
- ✓ ورزش صبحگاهی: برگزاری ورزش صبحگاهی منظم با مشارکت فعال فرماندهان.
- ✓ کاهش استرس
- ✓ فعالیت‌های تفریحی: برگزاری مسابقات ورزشی و تفریحی برای کاهش استرس و ایجاد نشاط در بین سربازان.
- ✓ فضای آرام‌بخش: ایجاد فضای آرام‌بخش در پادگان‌ها برای کاهش اضطراب و استرس.

۲. ورزش آموزشی-تربیتی

- ✓ تقویت روحیه تیمی
- ✓ تمرینات گروهی: برگزاری تمرینات ورزشی گروهی برای تقویت روحیه کار تیمی و همکاری.
- ✓ آموزش مسئولیت‌پذیری: آموزش اصول مسئولیت‌پذیری و تعهد نسبت به هم‌تیمی‌ها از طریق فعالیت‌های ورزشی.
- ✓ انضباط و فرمان‌پذیری
- ✓ آموزش قوانین: آموزش قوانین و مقررات از طریق فعالیت‌های ورزشی و ایجاد نظام‌های تشویقی برای رعایت مقررات.
- ✓ تمرینات نظامی: برگزاری تمرینات نظامی برای تقویت فرمان‌پذیری و اجرای سریع دستورات.

۳. ورزش حرفه‌ای

- ✓ آمادگی جسمانی
- ✓ تمرینات ویژه: طراحی برنامه‌های تمرینی ویژه برای افزایش قدرت، استقامت، سرعت و چابکی سربازان.
- ✓ بهبود مهارت‌های حرکتی: برگزاری تمرینات مهارت‌محور برای بهبود مهارت‌های حرکتی مورد نیاز در فعالیت‌های نظامی.
- ✓ فرصت‌های شغلی
- ✓ استعدادیابی: برگزاری مسابقات استعدادیابی برای شناسایی استعدادهای ورزشی در بین سربازان.
- ✓ مشاوره شغلی: ارائه مشاوره‌های شغلی به ورزشکاران حرفه‌ای برای فرصت‌های شغلی پس از پایان خدمت.

۴. ورزش قهرمانی

- ✓ سیاست‌های معافیت
- ✓ بازنگری معافیت: بازنگری در سیاست‌های معافیت به ورزشکاران قهرمان جهت حضور آن‌ها در نیروهای مسلح.
- ✓ الگوهای مثبت: استفاده از ورزشکاران قهرمان به عنوان الگوهای مثبت در خدمت وظیفه عمومی.
- ✓ همکاری با فدراسیون‌ها
- ✓ کارگاه‌های انگیزشی: برگزاری کارگاه‌ها و سخنرانی‌های انگیزشی با همکاری فدراسیون‌های ورزشی.
- ✓ هماهنگی با فدراسیون‌ها: هماهنگی بین نیروهای مسلح و فدراسیون‌ها برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های ورزشی.

۵. برنامه‌ریزی عملیاتی

- ✓ برنامه‌ریزی گام‌به‌گام: طراحی برنامه‌های عملیاتی گام‌به‌گام برای پیاده‌سازی کارکردهای سلامت و ورزش در خدمت وظیفه عمومی.
- ✓ مشارکت بخش‌های مرتبط: ایجاد همکاری بین بخش‌های مختلف نظامی و غیرنظامی برای اجرای مؤثر برنامه‌ها.
- ✓ زیرساخت‌های مناسب: ایجاد زیرساخت‌های لازم مانند تجهیزات ورزشی، فضای مناسب برای فعالیت‌های بدنی و نظام‌های پایش سلامت.

فهرست منابع

- آصفی، احمدعلی؛ نصرتی، امیر (۱۳۹۷)، مدل عوامل مؤثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران، نشریه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۸(۱۶)، ۲۹-۴۶.
- حسینیان مهاجر، سید عسگر؛ فهیمی نژاد، علی، مرسل، باقر؛ طبیبی ثانی، سید مصطفی (۱۴۰۱)، ارائه چهارچوب نظری مبتنی بر تحلیل و برنامه‌ریزی توسعه مشارکت ورزشی اقشار خاص (مطالعه موردی جامعه جانبازان، معلولین، ناشنویان و نابینایان)، نشریه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۲۱(۵۷)، ۱۷۳-۱۹۲.
- حمیدی، مهرزاد؛ الهی، علیرضا؛ اکبری یزدی، حسین؛ حمیدی، محسن (۱۳۹۰)، ورزش دانشجویی جمهوری اسلامی ایران: چشم‌انداز و راهبردهای توسعه، نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۲(۸)، ۱۳-۲۶.
- رضوی، سیدمحمد حسین؛ قره، محمدعلی؛ حسینی، سیدعماد؛ طلایی، رضا (۱۳۹۷)، تحلیل عوامل رفتاری برنامه‌های راهبردی و عملیاتی ورزش همگانی ایران، نشریه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۵(۲)، ۹۱-۱۰۰.
- رفیعی، حسن رضا؛ رضایی، صادق؛ احمدیان، جلیل (۱۳۹۴)، راهکارهای آموزشی ارتقا باورهای دینی کارکنان وظیفه مراکز آموزش ناجا، فصلنامه مدیریت بر آموزش انتظامی، ۱۳۹۴(۳۰)، ۴۱-۶۶.
- رمضانی نژاد، موسوی، سید محمدکاظم، مختاری (۱۳۸۹)، مقایسه کیفیت زندگی افراد شرکت‌کننده و غیر شرکت‌کننده در ورزش همگانی. نشریه مدیریت ورزشی، ۲(۷).
- سجادی، علیرضا؛ اکبری، رضا؛ سرآبادانی، حسین؛ تراب زاده جهرمی، محمدصادق (۱۳۹۷)، تحلیل اخلاقی خدمت وظیفه سربازی از منظر نظریه‌های وظیفه‌گرا و پیامدگرا. نشریه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۸(۲۷)، ۲۹۷-۳۱۸.
- هاشمی، صدیقه سادات؛ احمدی، حسن (۱۴۰۰)، تأثیر قابلیت‌های رهبری فرماندهان بر کاهش فرار از خدمت، پرخاشگری و احساس افسردگی سربازان ناجا. نشریه علمی پژوهش‌های دانش انتظامی دانشگاه علوم انتظامی امین، ۲۲(۴)، ۱۱۵-۱۴۴.
- واعظی نژاد، حجت‌اله؛ موسوی‌نقابی، سیدمجتبی (۱۳۹۹)، الگوی مطلوب مدیریت منابع انسانی

سرباز مبتنی بر تدابیر و فرامین مقام معظم رهبری. نشریه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی،
۴۱(۱۲)، ۴۱-۷۴.

References

- Bale, J. Christensen, M. K. (2020). Post-Olympism: Questioning sport in the twenty-first century. Routledge.
- Kalvesmaki, A. F. Chapman, A. B. Peterson, K. S. Pugh, M. J., J. nes, M. Gleason, T. C. (2022). Analysis of a national response to a White House directive for ending veteran suicide. *Health services research*, 57, 32-41.
- Saunders, M., Lewis, P. Thornhill, A. (2019). Research methods for business students. In: Pearson.
- Shareh, H. Robati, Z. (2022). Effect of Acceptance and Commitment Group Therapy on Cognitive Flexibility, Suicidal Ideation, Depression, and Hopelessness in Conscripts [Original Research]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 27(4), 412-427. <https://doi.org/10.32598/ijpcp.27.2.225.12>
- World Health Organization, W. (2023). Available from: <https://www.who.int/about/governance/constitution>